

ПОСЛІДОВНИКИ ФРЬОБЕЛЯ НА ХЕРСОНЩИНІ XXI СТОЛІТТЯ: ПЕРШІ КРОКИ СПІВПРАЦІ

Полєвікова Ольга Борисівна,
доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти, доцент,
Херсонський державний університет, м.Херсон, Україна

Приєднання України до Болонського процесу дозволяє нашій країні, з одного боку, збагатитись позитивним досвідом зарубіжних освітніх систем, долучити загальносвітові і європейські тенденції розвитку вищої освіти до ресурсу модернізації вітчизняної вищої школи, а з іншою – мати нагоду для демонстрації своїх культурно-освітніх традицій. Саме в такому контексті варто аналізувати співпрацю партнерів з Німеччини та Херсонського державного університету.

Офіційною датою початку тісної та плідної роботи з Єв.Фрьобельсемінаром м. Кассель і фундацією Санкт Елізабет Ферайн м. Марбург (Німеччина) є 6 березня 2002 року, коли була підписана Угода про взаємне співробітництво між провідними навчальними закладами України та Німеччини за сприяння колишнього проректора з науково-педагогічної роботи, інформаційних технологій, міжнародних зв'язків ХДУ, а нині – народного депутата України (VIII скликання), першого заступника Голови Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, заслуженого працівника освіти України, академіка УАЕК, почесного професора Академії ім. Я.Длугоша міста Ченстахов професора О.В.Співаковського.

Співпраця факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ з Єв. Фрьобельсемінаром триває з початку акредитації та науково-методичного забезпечення з 2004 року нової спеціальності “Дошкільна освіта”.

2008 року в університеті створено випускову кафедру дошкільної освіти. Цього ж року декан факультету дошкільної освіти професор Л.Є.Петухова та доценти І.В.Гриценко, В.В.Денисенко, О.Б.Полєвікова пройшли закордонне стажування в Німеччині.

Спочатку викладачі факультету за дистанційною формою вивчали та аналізували навчальні плани, робочі програми вищого педагогічного навчального закладу м.Касселя, готували мультимедійні презентації дисциплін «Історія дошкільної педагогіки», «Дошкільна лінгводидактика», «Дошкільна педагогіка», які було запропоновано для викладання німецьким студентам під час запланованого обміну викладачами.

Протягом 10 днів тривала ділова поїздка делегації Херсонського державного університету до Німеччини.

На засіданні Круглого столу в м. Бад-Бланкенбург було уточнено програму стажування викладачів ХДУ. В Кальхау відбулася творча зустріч делегації з директором та викладачами вільної Фрьобелівської школи, екскурсія до музею Фрідріха Фрьобеля та відвідування занять в дитячому садку; в м.Рудольштадт – ділова розмова з паном Екегардом Цюльке – директором, пані Юліане Гербер – викладачем, відповідальною за міжнародні зв'язки Єв.Фрьобель-семінару. В музеї Фрідріха Фрьобеля м. Бад-Бланкенбург педагоги з України взяли найактивнішу участь у практичних заняттях, проведених за методикою німецького вченого; дізналися, як шанують пам'ять засновника дитячих садків мешканці міста Веймар. У супроводі пані Гізели Даннеман викладачі факультету дошкільної та початкової освіти відвідали в Обервайсбасі будинок-музей, у якому народився Фрідріх Фрьобель, де з'ясували передумови особистісного зростання німецького педагога.

У Тюрингії фахівці ХДУ в галузі дошкільної та початкової освіти мали змогу ознайомитись із досвідом упровадження ідей Ф.Фрьобеля в Японії, Данії, Великобританії, Марокко. У Фрьобель-семінарі (м.Кассель) у рамках переговорного процесу між викладачами Німеччини та України колеги зацікавлено сприймали доповідь проф. Петухової Л.Є. щодо втілення нових проектів з питань обміну викладачами та студентами в аспекті дошкільної педагогіки, пропозиції доц. Денисенко В.В. щодо спецкурсів, які пропонуються студентам Фрьобель-семінару викладачами факультету дошкільної та початкової освіти, дискутували з питань створення нових спеціалізацій з

превентивної педагогіки, політехнічного виховання та соціалізації дитини дошкільного віку.

Також викладачі ХДУ відвідали лекцію пана Вінфріда Морлока в університеті м.Касселя з порівняльної педагогіки, відповіли на запитання студентів щодо пріоритетів дошкільної освіти в Україні.

У музеї братів Грімм під час розмови з директором паном Бернардом Лазером проф.Петухова Л.Є. презентувала творчу роботу студентки 371 групи факультету дошкільної та початкової освіти Афанасієвської Юлії, присвячену вивченню на Україні творів німецьких учених-лінгвістів.

Результатом домовленостей колишнього ректора нашого університету проф. Ю.І.Беляєва, колишнього проректора з науково-педагогічної роботи, інформаційних технологій, міжнародних зв'язків Херсонського державного університету проф. О.В.Співаковського стало створення на базі ХДУ наукового осередку Міжнародного Фрѳобельтовариства, штаб-квартира якого знаходиться в столиці Великобританії.

З 19 по 22 жовтня 2009 року в Херсонському державному університеті перебувала делегація Єв. Фрѳобельсемінару (м.Кассель) у складі професора доктора Карла Нойманна, президента німецької асоціації міжнародного Фрѳобельтовариства, пані Емеріх-Нойманн, викладача університету м.Касселя, пані Андреа Матейс, керівника занять з вивчення Фрѳобельпедагогіки Єв.Фрѳобельсемінару, пані Констанц Фогруб, вихователя дитячого садка Єв.Фрѳобельсемінару, пані Марини Франк, студентки Єв.Фрѳобельсемінару.

20 жовтня 2009 року відбулася урочиста церемонія відкриття «Освітнього центру Фрідріха Фрѳобеля», створення якого стало можливим завдяки зусиллям ректорату ХДУ після того, як у квітні 2009 року на базі факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ була офіційно зареєстрована Херсонська обласна громадська організація «Фрѳобельтовариство», згідно зі статутом якої її мета полягає у створення умов для вивчення культурної та педагогічної спадщини Фрідріха Фрѳобеля; впровадження, пошук та розробку оптимальних методик виховання та навчання дитини за системою Ф.Фрѳобеля; діяльність,

спрямовану на допомогу дітям-сиротам та дітям з соціально слабких сімей, надання їм освітньої допомоги; дослідження та вивчення проблем виховання та навчання дитини; координацію й організацію творчої та наукової діяльності членів організації; створення інформаційних баз даних, що охоплюють сферу інтересів членів організації; організацію поїздок і екскурсій для членів організації й інших осіб по Україні та закордонних країнах з метою популяризації діяльності організації, а також у туристичних й інших суспільно корисних цілях; сприяння організації виставок, ярмарків, фестивалів, конкурсів, наукових семінарів, конференцій, педагогічних читань та симпозіумів, концертів, шоу, театралізованих вистав та інших заходів; організацію співпраці з українським та закордонними громадськими об'єднаннями, цілі яких ідентичні зі статутними цілями організації; випуск і поширення періодичних і неперіодичних видань, відеоматеріалів, пов'язаних з діяльністю організації; інші напрямки, що сприяють соціальному та культурному розвитку дитинства, молоді та дорослого населення в Херсонській області.

Значною подією під час перебування делегації в ХДУ стали VI Міжнародні педагогічні читання “Педагогічні технології у процесі формування професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу», що відбулися 21 жовтня 2009 року. Учасники пленарного засідання мали змогу ознайомитися з доповіддю президента німецької секції міжнародного Фрьобельтовариства пана Карла Нойманна на тему: «Компетенції навчання як провідне поняття. Ігрова педагогіка Фрідріха Фрьобеля і сучасне трактування дошкільного виховання». Співзвучність ідей навчання та виховання, можливість існування єдиного простору дошкільної освіти України та Німеччини – головна ідея виступу зав.кафедри дошкільної освіти доц. Полевікової О.Б.. Зацікавлено сприймали учасники педагогічних читань доповідь Колінько Н.О., завідувачки Херсонського ясел-садка №41 санаторного для дітей з туберкульозною інфекцією Херсонської міської ради, відмінника

освіти України, вихователя-методиста, з теми «Педагогічні виміри Фрідріха Фрєобеля в сучасному просторі дошкільної освіти Херсонщини».

На секційному засіданні пані Андреа Матейс виступила з доповіддю «Фрідріх Фрєобель та актуальність його ідей у сучасному дошкільному вихованні». Студенти та викладачі взяли участь у майстер-класі, який провели пані Андреа Матейс, викладач Єв.Фрєобельсемінару, керівник занять з вивчення Фрєобельпедагогіки, та пані Констанц Форгруб, вихователь дитячого садка Єв.Фрєобельсемінару.

Цього ж року були сплановані подальші кроки співпраці:

1. Реалізація мети й завдань Фрєобельтовариства в Україні, відродженого завдяки пропозиціям міжнародної світової асоціації, що розміщена в Лондонському університеті. Віце-президент асоціації професор К. Нойманн, який відвідав ХДУ цього року, чітко зазначив перспективи розвитку наукового осередку Ф.Фрєобеля, у рамках якого буде працювати Херсонський філіал.

2. Здійснення основних напрямів діяльності «Освітнього центру Ф.Фрєобеля» за підтримки державних та освітніх установ м.Херсона.

3. Участь науковців ХДУ в міжнародному конгресі, присвяченому Фрідріху Фрєобелю, в Єнському університеті ім. Ф.Шіллера, де були представлена доповідь щодо реалізації педагогічних ідей Ф. Фрєобеля в сучасному освітньому просторі України.

Література:

1. Петухова Л.Є., Полевікова О.Б., Співаковський О.В. На шляху до створення єдиного освітнього середовища Європи та світу // Печатное слово – Информационно-метод. журнал изд-ва ХГУ- 2010. Херсон, Выпуск 1(35). - С.3-5.